

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak küldendők.
Kéziratok nem adatkul vissza.

Felelős szerkesztő: Éder János.
Társzerkesztő: Helló Adolf.
Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel

Szünidei fürdőkonviktusok.

Írta: Egy tanár.

Köztudomásu dolog, hogy zsúfolt iskoláink légköre nincs hasznára a tanulók egészségének. Diákjaink kevés kivétellel, csaknem mindannyian sápadtak, véznák, fonnyadtak. Amikor aztán az ólomlábban járó iskolai év letelt és beköszönt a várva-várt vakáció, bizony keveseknek jut a szerencse, hogy fiatal tagjaikat, horpadt tüdejüket a természet virágos ölében megreperálják. A jómóduak mennek, utaznak, látnak, élveznek, — a szegények továbbra is kénytelenek a romlott levegőt beszívni.

Humánus lelkű pedagógusok újabban az ugynevezett szünidei fürdőkonviktusokkal segítettek részben a bajon. Szegény diákok rendkívül olcsón, vagy teljesen ingyen, tanári felügyelet mellett, néhány hétre letelepedhetnek egy-egy egészségesebb tájon és megedződhetnek, erőt gyűjthetnek a következő tanévre. Az eszközök csekélyisége, a társadalom áldozatkészségének hiánya egyenlőre korlátok közé szorítja a nemes akciót, de remélhető, hogy a szép intézmény mihamarabb megtízszerezi híveit.

A szünidei fürdőkonviktusok eszméjének és intézményének jóra valószínűségét és diadalát mi sem bizonyítja csattanósabban, mint az a körülmény, hogy az intézmény meg-

valósítását az üzleti vállalkozás is megkísérelte. Amit mi a kevésbé tehetős és szegény gyermekek száza és ezrei részére tervezünk, azt ott megtalálhatják a vagyonosabb szülők gyermekei korlátolt számában. Intézményünkkel rokon az a »Diákmenedékhely« is, a melyet Hanvay igazgató tervez Dobsinán, mely azonban csak alkalmi ingyen szállásul szolgálna a kiránduló ifjúság részére.

Szívesen emlékezünk meg itten két hasonló tervről és vállalatáról, amelyek a mienket időrendben megelőzték. Tudomásunkra jutott utólag, hogy az Orsz. Középiskolai tanáregyesület már évek előtt megkísérelte egy új konviktusnak szervezését, mely azonban csak két évig tartotta magát. Egy másik felette érdekes kezdeményezés Glück Frigyes, az ismert emberbarát nevéhez fűződik, aki még 1901-ben kidolgozta és kinyomatta a »Budapesti-gyermeknyaralók egyesületének alapszabály-tervezetét«, mely eszméjét a Budapesti VIII. ker. iskolaszék egyhangulag és lelkes örömmel magáévá tett. Ugy tudjuk, hogy ez a terv szélesebb alapokra fektetve s a szünidei fürdőkonviktusok eszméjével egybeforrva nem sokára fel fog támadni.

A konviktusok eddigi működéséből származó, de már kezdetben előrelátott egyik legfontosabb tanúság az, hogy az intézmény sikeres fejlődésének és az egész or-

szágra való kiterjesztésének egyik alapfeltétele az érdekelt ministeriumok, az iskola fentartók, és a székesfőváros és a többi hatóságok anyagi és erkölcsi támogatása. (Ez utóbbiak közül: az Orsz. Balneológiai Egyesületre, a Balatoni szövetségre, az Erdélyi, Dunántuli és a Felvidéki Közművelődési Egyesületekre gondolunk elsősorban.) Az eddig elért eredmények, amelyeket pusztán egy-két áldozatkész és buzgó ember önzetlen tevékenységének tudhatunk be, sejtetik, hogy mit és mennyit lehetne az említett tényezők közreműködésével elérni.

Ebbeli céltudatos küzdelmünkben erőt és hitet meritünk azokból a biztató jelenségekből, hogy a vállás és közoktatásügyi miniszterium érdeklődését és részben támogatását máris sikerült megnyerni és hogy a konviktusok ügyét hathatósan felkarolta az Országos Gyermekvédő Liga, melynek élén Edelsheim Gyula gróf áll, kinek neve egymagában program.

Valóban, ha hazánk főnemesisége tudomást venne erről az alkotásról, szemtől-szembe láthatta volna az ott üdülő gyermekcsaládias együttlétét, mely minden nemes szívnek tiszta gyönyörűséget szerzett, lehetetlen, hogy ez a példa követés nélkül maradna. Mily számosan vannak azok, akiknek rengeteg birtokain paragon fekszenek a teljesen felszerelt lakóházak és kastélyok, amelyekben az üdülésre

T Á R C A.

A jó és a rossz ember.

Csongrád 24,000 lakosa közül, ha megkérdeznék valamennyit, alig lenne egyetlen olyan ember, akire mindenki azt mondaná, hogy jó ember.

Viszont nem találtatnék egyetlen egy sem olyan, még a legveszedelmesebb lóköltők közül sem, akire ne mondaná valaki egész meggyőződéssel, hogy jó ember. Hogyan lehetnek ilyen ellentétesek a vélemények?

Nagyon egyszerűen, úgy, hogy a jószág megítélése mindig azon alapszik, hogy minő előnyt nyújt az illető nekünk? minő hasznót, gyönyörűséget okoz nekünk? A rosszság pedig ellenkezőleg attól függ, hogy minő kárt, bosszúságot, fájdalmat okoz nekünk az illető?

Az tehát, hogy mi jó és mi rossz, csak attól függ, hogy az nekünk milyen előnyöket vagy károkat okozott — de általánosságban azt mondani valamiről vagy valakiről, hogy ez általában jó vagy az

általában rossz — a legnagyobb igaztalanság.

Igaztalanság főleg azért, mert az emberek annyira majomtermészettel bírnak, hogy önállóan gondolkodni nem szeretnek, s így ha valakire rámondja egy ember, hogy ez rossz ember, vagy ez jó ember (ezt az utóbbit Csongrádon soha sem szokták mondani) akkor rámondja az egész közönség, hogy ez jó ember, azt pedig agyon kellene ütni, mert rossz ember, szóval huncut, gazember.

Természetesen ezeket az utóbbi titulusokat a közéletben hamar megszerezheti minden csongrádi ember, mert itt hozzá van szoktatva a nép ahhoz a gyönyörűséghez, mikor az urak a község háza közgyűlésén egymást sértő szóval lekisebbitik vagy az ujságokban megagyabugyalják.

Ugy látom, hogy soha, de soha nagyobb igazságot nem mondott példabeszéd annál, hogy fejtől bűdösödik a hal. Mert aki végig hallgat egy közgyűlési tanácskozást Csongrádon, az tisztában vele, hogy itt mindig kimondják a lesújtó ítéletet mindenkiére, aki merészel más nézeten lenni, mint az illető községi jegyző,

akinek vezető szerepe lévén, utána zengi egész kórusban a közönség, hogy ez és ez az ember rossz ember, akinek kár a földet taposni. Így aztán egész skála szerint osztályozzák a rossz és rosszabb, legrosszabb embereket.

Jó embereket Csongrádon senki nem ösmer. A község vezetője csak akkor van megelégedve a közönséggel, ha ellentmondás nélkül meghajolnak csalhatatlansága előtt.

Pedig ez a legnagyobb baja neki, mert ő reá sem mondják, hogy jó ember, sőt türehtetlennek tartják ideges nyers modorát és makacsságát — s miután nincsen egyetlenegy őszinte jó barátja sem, aki igazán szeretné az ő bohém kedélyét és igénytelen egyszerűségét, hanem csak kihasználják őt — azért nem világosítja fel senki arról, hogy nagyon téved, ha azt hiszi, miszerint neki ellenségei azok, akiknek ellenkező véleményük van. És így aztán belehajítják őt abba a nagy tévedésbe, hogy az ő védelmezői a rossz emberek, és nem azok, akik őt kihasználják szemében hizelegve, és háta megett őt lerántva, elárulva.

Pedig bármily nagy megerőltetésbe

szoruló gyermekek száza és ezrei találhatnának kényelmes otthont.

Bizunk benne, hogy kérésünk nem lesz kiáltó szó a pusztában s hogy azok, akiket illet, megértik, hogy a megpendített eszmének megvalósításával nem csupán a gyermekvédelem ügyén lendítenének, hanem egyúttal hathatósan elősegítenének egy másik társadalmi problémát, melynek sikeres és rázkódástól ment sürgős megoldása mindannyiunknak nagy nemzeti érdeke.

A szünidei fürdőkonviktusok nagy és az egész országra kiterjedő méretekben való megvalósítására még két mód kínálkozik. Az egyik, a természetesebb és kevésbé költséges az lenne, hogy erre a célra felhasználhatnók azokat az iskolákat, amelyek alkalmas fekvésük mellett egyúttal kellő berendezéssel és felszereléssel rendelkeznek. (internátusok, konviktusok.) Ezeket a nagy szünidőben 4 vagy 6 hétre a nagy tisztogatás veszélyeztetése nélkül lehetne átengedni. Az ebben az irányban több helyen folytatott puhatolódásaink és törekvéseink azonban sajnos, eredményre nem vezettek: sikert, nyilván itt is csak az állam illetve a felsőbb tanügyi hatóság latbavetésével, esetleg támogatásával lehetne elérni.

A konviktusok felvirágoztatásának második költségesebb, de egyúttal állandóbb módja abban nyilvánulna meg, hogy hazánkban erre felette alkalmas vidékeink: a Balaton és az Adria mentén, a Tátrában és Erdélyben egy-egy állandó konviktust állíthatnánk, amint az pl. a budapesti szünidei gyermektelep egyesületnek évtizedes működése után Hegybányán, Zebegényben és Lellen sikerült. Ez azonban

csak a kormány és a hatóságok nagyarányú anyagi támogatásával képzelhető, mert a konviktusi bizottság által fáradságos gyűjtés útján elért szerény tőke ez irányban nem is jöhet számításba.

De bármint is fejlődjék a jövőben a konviktusok ügye, a sikeres szervezés és ellenőrzés egyik alapfeltétele, hogy az anyagiakon kívül a kellő értelmi erő is rendelkezésre álljon s az, akit a körülmények az intézmény élére állítanak, képes legyen teljes erejét és egész idejét annak szentelni.

A konviktusok egyik nem kicsinylendő előnye az, hogy az ország különböző vidékein lakó növendékeket egymáshoz közelebb hozza, e tekintetben a sztrázsai konviktus szolgált érdekes és becses tapasztalattal azon három fiúmei (olasz) tanuló személyében, akik ott a magyar szó használatában szépen haladtak. Nemzeti kihatása ennek azonban szintén csak akkor volna, ha a különböző nemzetiségű és nyelvű tanulókat nagyobb tömegben sikerülne ily módon a magyar elemmel közelebbi barátságos érintkezésbe juttatni.

A konviktusok belső életére vonatkozólag a gondos és lelkiismeretes felügyelet ügye megmaradt elsőrendű fontosságúnak. Az egyazon helyre jelentkező tanulók nagy korkülönbsége (10—17 évesek) a tanulók csoportosítását teszi szükségessé, ami a felügyelő közegek szaporításával egyértelmű. Végre szükségesnek mutatkozik, hogy tekintettel a bekövetkező rossz időjárásra, a tanulók megfelelő könyvekkel és házi játékokkal szereltesse fel, nehogy téltelenségre vagy unalomra legyenek kárhóztatva.

kérül: de le kell szokni nekünk csongrádiaknak és főleg a szereplő vezértérfiaknak arról, hogy az embert aszerint osztályozzák jónak és rossznak, amint merészel másképp is gondolkodni mint ők, vagy pedig fejét bólintja, de lelkében kigunyolja csalhatatlanságukat.

Hogy ilyen farizeus világ van itt, ahol az őszinteség ismeretlen fogalom vagy bűn, de erkölcsbíró lehet a legnagyobb farizeus is, és jászolhoz való barmoknak, a legrosszabb embereknek nevezhetette büntetlenül a legjobb és legbékésebb embereket is — az is azt mutatja, hogy meg kell változtatni a zöld asztal környezetét, ahol a főjegyzőnek a rendezett tanácsnál lenne tere az alkotásokra is, holott most nincs ehhez alkalmas képviselőtestület.

Mert amíg nem lesz olyan intelligens, uri közönsége a képviselőtestületnek, mint az dukál, olyan képviselő-testület, amely nem fog az ijedségtől elrémülni, ha Dr. Szarka Mihály, vagy Hegyi Antal, vagy más halandó ellenvéleményt merészel megköszönni a főjegyzővel szemben: addig azt fogja mondani a legtöbb majom-ember amit a csalhatatlan főjegyző mond arra, akinek ellenvéleménye van: Ez az ember rossz ember, veszedelmes, rettenetes ember!

Viszont mások sem fogják mondani, — hasonló, hamis mértékkel mérlegelve az ő egyéniségét — hogy a főjegyző egy rettenetesen rossz ember; holott csak anynyi lesz az igazság, hogy ők s a vitaközök egymással szemben kellemetlenek, rosszak, de különben igen derék, sőt szeretetre méltó uri emberek.

Bár látná be Söhlya főjegyző is, hogy neki csak előnyére válhat az, ha nem egy falusi bíró oldalán ülne tiz-husz ködményes polgártárs közt, hanem 200 intelligens uri ember környezetében.

Ott érvényesülhetne ő is, holott így odajut végre, hogy ő is így fog felsóhajtani: »Sajnálom, hogy csak most ösmerem fel, hogy azok a nagyon rossz emberek az igaz és jó embereim!«

Ilyen példával szolgált már a sors Hegyi Antalnak is, mikor azt látja, hogy akiktől azt hitte, hogy rossz emberei, sokkal nagyobb örömmel látják a közügyek terén, mintsem képzelte volna, holott egyik-másik régi jó emberének hirtelen aggodalma támadt volt vezére egészsége iránt és szeretné üveg alá tenni, hogy még a levegő se érjen hozzá addig, amíg ő erre engedélyt nem ad.

Hát ilyen példák után lesz még aki elhigye, hogy Hegyi, Faragó és Szarka egymáshoz rossz emberek, a többi 23997 pedig mind jó emberei hol az egyiknek, hol a másiknak?

Hej, még azt is megérjük valamikor, hogy Csongrádon nem osztályozzák úgy az embereket: jó emberek, rossz emberek, hanem egymást a közérdek szempontjából mindenki megfogja majdan becsülni, ha ellenkező nézetet is van.

Ez lesz aztán ideális, természetes helyzet, nem pedig a mostani állapot.

Dr. Hollóssy.

Hogy kellő támogatás és érdeklődés mellett mivé fejlődhetnék a mi intézményünk, azt megtanulhatjuk közeli szomszédaink példáin. Az osztrák »Ferienhort«, melynek elnöke Hartl báró, volt kultuszminister és amelynek tagjai évenként legalább 3 K-át fizetnek be, 1905-ben 321 tanulót látott el ingyenesen. Ennek az évnek nyarán pedig Bécs város községtanácsa szerződést kötött a »tengeri üdülőhelyek és gyermekmenhelyek felállítására alakult egyesülettel«, melynek értelmében a San-Pelagioban és Salzburg-Ischlben görvélykóros és angolkóros gyermekek részére felállított gyermekszállók, melyek e nemben a legnagyobbak Európában, Bécs város tulajdonába mennek át és külön bizottság által igazgattatnak, melynek élén maga a polgármester áll. Az ilyen tengeri gyermeküdülőhelynek egy másik mintaszerű példáját az olasz Riccione-ben láttuk, ahova kétheti időközökben Olaszország egész ifjusága özönlik.

Eddigi tapasztalatainkat összefoglalva, nagy megnyugvással konstatálhatjuk, hogy a fürdőkonviktusok intézménye rövid fenállása ellenére is szépen fejlődik, de bizva a hivatalos körök és a társadalom hathatós erkölcsi és anyagi támogatásában, ennek még jóval fényesebb jövőt mérünk jósolni.

UJDONSÁGOK.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 10-én, hétfőn délelőtt, — ezuttal kivételesen — 9 órákor tartotta e havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében, Kelemen Béla dr. főispán elnöklése mellett. A bizottság a rendes közigazgatási előadmányok keretében tárgyalta a belügyminiszternek Mátéffy Kálmán várm. főjegyző fegyelmi és nyugdíjügyében leérkezett, általunk már ismertett határozatait, amelyek egyike arra utasítja a bizottság fegyelmi választmányát, adjon véleményt arra nézve, vajjon a nevezett főjegyzőnek nyugdíjaztatására vonatkozó kérelme teljesíthető-e arra való tekintettel, hogy fegyelmi eljárás van ellene folyamatban. A bizottság úgy határozott, hogy a belügyminiszter idevonatkozó határozatát, véleményadás végett, kiadja a fegyelmi választmányának és ezzel a véleménnyel terjeszti Mátéffy Kálmán főjegyzőnek nyugdíjaztatása iránt benyújtott kérvényét újból a legközelebbi meggyűlés elé.

— **Homokolják a homokot.** Csongrád község képviselőtestülete L. Tóth István indítványára már régebben elhatározta, hogy a szőlők közötti nagyutat, Eder János szőléjétől Faragó Antal tanyájáig kiagyagoltatja, amennyiben ott azon a nagyforgalmu főuton a nagy homok miatt közlekedni alig lehetséges. Ez az eszme annál is inkább életre való, amennyiben a Tiszát és a tisztaoldali szőlőket összeköti az állami és megyei műtettel. A kiagyagolásra akadt is egy vállalkozó, ki 3600 koronáért vállalkozott a kiagyagolásra és már hozzá is fogott.

Azonban a t. vállalkozó kordés legalább 2000 korona tiszta hasznót akar egy 3600 koronás vállalkozásnál zsebre tenni,

és e miatt nem agyagot: hanem homokot hordat a homokra. Gondolva magába, hogy a jó agyagot nehezebb ásni, ellenben a homokot lapátolni is lehet. Így azután a helyett, hogy 50 méterrel tovább menne a jó agyagért, hát közvetlen a hajókiállítás homokját lapátoltatja.

Midőn ezt a furfangos munkát Éder János felelős szerkesztőnk, kinek szülője éppen ott van észrevette, azonnal felhívta Söhlya Gyula főjegyző ur figyelmét, ki Justin Gergely tanácsbelit azonnal a helyszínére küldte és az valóban megállapította, hogy a t. vállalkozó kordés a homokot homokolja. De más különben is különösnek tartjuk, hogy éppen a gőzhajó állomás lejáróját kubikolják ki, holott ott csak homok van, még 40—50 méterrel tovább pompás és alkalmas agyag van. Reméljük, hogy a t. előjáróság a körmire koppant ennek a botrányos vállalatnak. Egyben felhívjuk a járási főszolgabíró, különösen Tary János megyei utibiztos figyelmét.

— **A Tisza—Duna csatorna.** A Tisza-Duna csatorna kérdésével foglalkozott — egyebek között — községünk képviselőtestületének legutóbb tartott közgyűlése. A közgyűlés elhatározta, hogy ugy Szeged városhoz, mint a szegedi kereskedelmi és iparkamarához megkeresést intéz, felkérve őket arra, hogy — amennyiben most már csaknem bizonyosra vehető a szegedi torkolatnak a csatornaépítés megvalósításánál figyelmen kívül hagyása, — most már támogassák Csongrádmegye és Csongrádnak azt a törekvését, hogy a csatorna tiszai torkolata Csongrádnál legyen, miután mindenesetre inkább megfelel Szeged gazdasági érdekeinek is ez, mint ha a csatorna tiszai torkolata Szolnokra helyeztetnék.

— **Ritka hal.** Mióta a Tiszában sokkal több a víz, mint a hal; mióta ritkábban és drágábban jutunk valamire való halhoz, mint fűcáncseryéhez, azóta a harcra, potyka és kecsge helyett sűrűbben fognak olyan halakat, melyeket a mi öregeink nem ismertek. Így p. u. többször fognak ángolnát, sügért, sőt pisztrángot is. Midőn ilyen halakat fognak a halászok, meghatározás végett felelős szerkesztőnknek szokták elhozni. A m. héten egyik halkofa szintén adott egy harcshoz hasonló, mintegy 15 centiméter hosszú halacska felelős szerkesztőnknek, de most a halismerete csütörtököt mondott, amennyiben nem tudta meghatározni. Hogy mennyire ritka hal ez a Tiszában, mutatja az, hogy felelős szerkesztőnk Herman Ottó muzeumi igazgató világhírű szaktekintélynek küldte fel, ki azt válaszolta felelős szerkesztőnknek, hogy ő nem ismeri a halat, hanem utána kell nézni, hogy mi féle és melyik családba tartozik. Egyben meglehangu, de egyszersmind keserűséggel tett levelében panaszkodik, hogy a haltenyésztési felügyelet szakavatatlan kezében van, de másképp is, mint írja: »Igen, igen szomorunak látom a jövőt: a magyarság pusztulását. Mert vándorbotot ragad, irtja a tudóssz és a magzatirtás, intelligenciája pedig romlott — ifjusága.« Mäskülönbén a 73 éves ősz tudós, kinek mind a hazafiság, mind a tudomány terén hervadhatatlan babérai vannak, biztos kézzel, határozott, szép vonásokkal ír.

— **Vizsgálatok a polg. leányiskolában.** A helybeli áll. polg. leányiskolában a f. tanévi vizsgálatok a hét folyamán következő sorrendben tartatnak meg. Junius 18-án mind a négy osztály vizsgálat az énekből és tornászattól; 19-én az I. és II-ik osztály, — 20-án a III-ik és VI-ik osztály növendékeinek vizsgálat a többi tantárgyaktól. Junius 29-én d. e. 10 órakor lesz az évzáró ünnep.

— **A putriban újra építkeznek.** Az előjáróság azzal indokolta meg a rendőrök és tűzoltók létszámának felemelését, hogy

azért kell több rendőr és több tűzoltó, mert akkor nagyobb lesz a rend. Mi azt mondtuk akkor is, hogy kidobott pénz az a hatezer korona, amibe kerül ez az újabb létszámemelés, hiszen már százon felül van azok száma, kiket a községi előjáróság maga mellé alkalmazott, hogy kormányozza Csongrád városát. Egész hadsereget tart maga mellett, és mi az eredmény? Az, hogy még eddig senki sem vette észre és nem tett jelentést arról, hogy ez a kholera és tüzfészek az ugynevezett putri, ez az adómentes járványterjesztő telep ismét közelebb huzódik a városhoz — s két házhelyet elfoglalt a vasutal szemben két atyafi s ha így haladnak, akkor a putri elfoglalja a vasuti indulóházig az egész területet, holott a főszolgabírói hatóság már számtalanszor elrendelte, hogy építkezni a putriban ezután nem szabad. Nincs más megoldása a dolognak, mint felelőségre vonni a putrisi generálist a hallgatásért és elhatározni, hogy a putri is belterülethez csatoltassék; akkor aztán nem lehet szabálytalanul és hatósági engedély nélkül építkezni ott sem.

— **Főszolgabírói helyettesítés.** Tasnády Imre főszolgabíró, betegségére való tekintettel, gyógykezelése végett hosszabb szabadságot kért és kapott. Minthogy pedig a csongrádi szolgabírósnál rajta kívül csak egy szolgabíró és egy közigazgatási gyakornok van, akikre a felhalmozódott teendők ellátása yárna, a főszolgabírói állásnak helyettesítés útján való betöltése vált szükségessé, hogy a hivatalos teendők ellátásában fennakadás ne történjék. E végből a caongrádi főszolgabíróságra, Tasnády Imre szabadságidejére, Kelemen Béla dr. főispán Csucs János dr. árvaszéki ülnököt helyettesítette, aki új hivatalát a napokban veszi át.

— **Közgyűlés.** F. hó 18-án d. e. 9 órakor Csongrád község házában közgyűlés lesz, melynek legérdekesebb tárgyai: a csongrád—szentesi vasut építési vállalkozójának csongrád község ellen való peres és az építendő iskolák költségeinek felelő részére kérendő államsegély. A kereskedői kör elnökét ezuton is kérjük, hogy szólaljon fel abban az irányban, hogy a tervezett csongrád—alpári vasut minél előbb kiépíttessék. De még nagyobb érdeke volna az államnak, ha a 15 év óta vajudó csongrád—majsai vasut kiépítése iránt tenne lépéseket Csongrád képviselőtestülete, mert akkor Csongrád a Fiumét Erdély országgal összekapcsoló fővonalba jutna s itt az ingatlanok és minden terméknek értéke emelkednék.

— **Levél Amerikából.** Oláh Mihály, a helybeli földmunkások volt elnöke, ez a minden ízében lelkes harcosa a munkások érdekének, igen szép levelet irt a napokban felelős szerkesztőnknek Carteretből, az Egyesült Államokból, hol egy rézgyárban dolgozik. A levélben lelkesedéssel biztatja munkástársait a kitartásra, egyszersmind a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg felelős szerkesztőnk önzetlen munkásságáról. Panaszkodik, hogy a »Csongrádi Lap«-ból még egy példányt sem kapott. (Pedig rendesen küldjük. Szerk.) Azt írja, hogy bizon ott is küzdelmes élete van a munkásnak: mert ott még hatalmasabb a tőke.

— **Zsiraf az iskolában.** Mint a lapokból is olvastuk, az »Állat és növényhonosító társulat« feloszlott, minek következtében a székes-fővárosi állatkertben az állatok kótya-vetyére kerültek. Az elárverezett állatok közül a gondnokság egy szépen kifejlett afrikai zsirafot vásárolt meg és azt, ugy látszik a központi iskola udvarában helyezte el. Az udvar közepén már el is készítette a zsiraf-ketrecet. Az egészben csak az a baj, hogy a felállított közép-afrikai diszességű ketrec miatt az iskola udvarában tornászati szabad gyakorlatokat végezni nem lehet, így azután két-

séges, hogy a kir. tanfelügyelő meg fogja-e tűrni az alkotmányt? Az utcán juh-akol, az udvarban zsiraf-ketrec, ehhez csak még egy majom-házat kell majd építeni és kész lesz az állatsereglet. Az állatok elhelyezéséről tehát már gondoskodva van, de a tanulók elhelyezéséről még eddig nincs.

— **Mire valók a csongrádi hegyőrök.** Ezt kérdezi minden ember, akit azzal a szerencsével áld meg az Uristen, hogy szőlőbirtokos legyen Csongrádon. Napról-napra hallatszik a panasz, hogy egyes szőlőbirtokosok mások érdekeit mellőzve a szőlőjük előtt elvonulót utat sajátjuk gyanánt hasznáják fel. Valóban megbotránkozató dolog, hogy vannak, kik meg merik tenni, hogy a kocsiutat kocsiikkal a közlekedés rovására elállják, sőt mi több, trágyadombul felhasználják. Joggal kérjük hát, vajjon mi a csudának alkalmaz Csongrád hegyőröket, ha közérdekét megóvni, ellenőriztetni nem képes velők.

— **A kispár és a honvédbakkancsok.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter köriratot intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, melyben tudatja velük, hogy a honvédség 1908. évi lábbeli szükségletéből a hazai kispárosok részére fentartott 10.000 pár bakkancs szállítására pályázó kispárosok ajánlataikat junius hó 25-ig tartoznak benyújtani, még pedig, ahol ipartestület van, annak az útján, ahol pedig ipartestület nincsen, közvetlenül az illetékes kereskedelmi és iparkamarához.

— **Tűz.** F. hó 13-án estefelé a Föveny utcában Rajcz K. István háza ki-gyulladt. A nádból és kukorica-szárból jól-rosszul összetakolt épület javarészen égett már, mire éber toronyőrünk tüzet jelzett, de — s ezt talán tűzoltóink feyelmezettségének tudhatjuk be, — gyorsan odaszállított fecskendőkkel lokalizálták hamarosan a tüzet. A ház teljesen leégett ugyan, de a szomszédos házak egyikében sem esett kár, ami részben a szélcsendes időnek köszönhető. A tűz keletkezésének okát nem tudják. A ház biztosítva volt.

— **Vesztett eb a tanyák közt.** F. hó 10-én Berkes Imre tanyája körül vestett eb kódorgott. Mikorra a veszedelmes állat elpusztításához láttak, két sertést megmárt. Szerencsére egyéb kárt nem tett. A helyhatósági állatorvos felboncolta.

— **Jó tanács.** »Mielőtt nagyságos aszszony új lakásba költözök, szórja tele a fal nyílásokat Zacherlinnel!«

Sikerült az Orsz. Póstkivitel Áruház-nak. (Budapest, Rottenbiller-utca 80 sz.) 1000 vég nagyon jó minőségű tartós férfiruha szövetet egy csödbe jutott posztógyárostól potom áron megvenni. Ezekből szétküld vidékre utánvétellel egy teljes férföltönyre elengendő 3 méter nagyon jó, tartós, finom szürke, barna, fekete vagy sötétkék posztót, vagy kangart.

Eötvös Lajos és Társai

kereskedelmi kertészete és nagykereskedése, TARCAL (Zempénmegye.)

1000 drb. Gleditschia csemete 4 kor.
1000 » 2 éves akáccsemete 10-15 »
1000 » 1 » » 4-6-16 »
1000 » Vadalma csemete 12-20 »
1000 » Vadkörte » 14-25 »
Nagyvirágu kerti diszszegfűtövek 10 darab 1.20 kor.
2 éves bokor rózsák 10 drb. 5 kor.
100 drb. 35 kor.
2 éves hónapos rózsák 10 drb. 5 »
1000 drb. 35 »

Elsőrendű kerti magvak, virághagymák, dísznövények a legolcsóbb áron.

160 oldalas főárjegyzékünk kívánatra bérmentve

Ha köszvényben, reumában, ischiában szenved, vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle

köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető. Kapható

Dr. Flesch E. M.

„Magyar korona“ gyógyszerárában, GYÖR, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 kor. Huza-mosabb használatra való »Családi« üveg ára 5 kor, 3 kis, vagy 2 »Családi« üveg rendelésnél már bér. utánvétellel küldjük

Rheumát, Csúzt, Köszvényt

feltétlenül és biztosan gyógyít a híres és minden házban nélkülözhetetlen

Dr. Arányi herculesürdői Rheuma-olaj

Ajánlható kéz, láb, hát, mell és derekfájsá-ál, ütés, erőltetés, ficamodásoknál, fülledés és fülzúgás, fej-és fogfájásnál. Kapható a készítőnél:

Balla Sándor gyógyszerháza Hódmezővásárhely, Kossuth-tér.

Ára 1 üvegnek 2 korona. — Próbaüveg 1 korona. 6 koronás rendelésnél ingyen csomagolás, bérmentve

Vigyázz! Egy próba mindent bizonyít. Ne hagyjuk magunkat lebeszélni.

15

forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű férföltöny, felöltő vagy télikabát **KRAUSZ F. és TSA** uri szabó-üzlete. Budapest, Kerepesi-ut 69. — Vidékre mintákat mértékvételi utasítással bérmentve.

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti »Styriai« kötőgép. Árjegyzék ingyen. Kedvező fizetési feltételek.

Első styriai kötőgép-gyár

magyarországi képviselője FOGL J. L. műgépezs. Budapest, VI., Csengery-u. 54.

A legujabb szenzáció!

5 kedvelt operette ingyen

5 kedvelt operettet ingyen kap minden vevő

aki nálam vásárol

egy Operette-Gramofont.

Ára 30 korona teljes felszereléssel együtt.

Az »Operette-Gramofon« az 5 nagy patent le-mezzel együtt, kapható egyedül csakis:

Wagner a „Hangszer Király“-nál.

Magyarország legnagyobb raktára különleges és műkedvelői hangszerekben.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 15/v.

Szabad megtekintés! Szabad megtekintés!

Telefón 67-85.

Női ruhavarrás és szabászat.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy gróf Apponyi Albert-utca II. ker. 16. sz. a.

női ruhavarró- és ruhaszabászati intézetet

nyitottam, hol a megrendelő izlése szerint, a legujabb szabással, s a legdiszesebb kiállítással, női ruhákat a legjutányosabb áron készítek.

Az e téren való szakképzettségemet Budapesten szereztem, miért is a modern női ruhaszabás és varrás minden ágában teljes jártassággal bírok.

Amidőn női ruhavarró és szabászati intézetemre a n. é. közönség becses figyelmét felhívom, egyben értesitem a szülőket, hogy leánykaik részére a női ruhavarrásból és szabásból tanfolyamot nyitok, melyre korlátolt számban veszek fel tanulókat. Ugy a szabászat mint a varrás alapos tanításáért a legméltányosabb árat számítok.

Csongrád, 1907. június havában.

Tisztelettel

őzv. Plachtné Farkas Erzsébet.

MCCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY.

Csongrád megyei vezérképviselő:

BRAUN MARCEL
= CSONGRÁD, =
SZIVÁK-TÉR.

Ajánl mindennemű *marokrakó* és *kévekötő arató gépet* kedvező fizetési feltételek mellett. — Állandó gépkiallítás *arató* és mindennemű gazdasági gépekben Csongrádon. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Igazán!

segít
nagyszerűen
utólérhetetlenül
rovar ir-
táson.

Kapható Csongrádon:
Bagosi József, Váradi Jakab urak és Schvartz Szidónia urnő üzleteiben.

Szentesen:
Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és társa, ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly urak üzleteiben.

Lokomobilok, Gőzeséplógépek, Benzinmotorok,

ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság

A magyar kir. államasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest.

Nyomatott a kiadótulajdonos: Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon. 1907.